

এডিটোরিয়েল

গোদাউ শিন্নীশিংগী ৰাকং তবিদৰা

সেন্ৱেল অমদি ষ্টেট সরকারনা তোঙান-তোঙানবা থাক্তা লৈরিবা শিন্নীশিংগী ইয়াইফ-খোঁৱাং কয়া পায়খংলি। মদু থবক্তা ওহোকপীদে, ফংফম থোকপা তঙাইফদৰা কয়া মফম মতম চনা ফংহেনবীদে হায়বগী ৰাকংস লেপ্তনা তৌনরি। চাওখংলবা চাওখংলক্ৰিবা অমদি চাওখংত্রিবা লৈবাক খুদিমক্তা লৌমী অমদি শিন্নী হায়বসি লৈতৰা যাদে। হুহুবা মীংয়েনো য়ে-বীৰবসু, মখোয়না লৈবাক অদুগী ইকোনোমি অমসুং দিভলপমেণ্টতা অটোবা খৌদাং লৌৱিবনি। মখোয়গী দাইত্ৰ য়ান্না চাওই। অদুননি মখোয়গীদমক্তা ইয়াইফ-খোঁৱাং কয়া সরকারনা পায়খংলিবসি। তেঁইঙফ্ৰসুং পায়খংলিবা লৌখংলিবা খোঁৱাং অদু কদায় ফাওবদা চপ চানা থবক্তা ওহোকগীৰবগে হায়বসি অদুমক হংদুনত্ৰা লৈরিবা, অদুমক লৈৱগদৰা ৰাহং ওইৱিবসিনি। চাওখংলকপগী মতুং ইয়া মখল মখা কয়গী খুংশু-খুংলাই, মেছিচটিংবা পুথোক্তুনা অনৌবা য়াওল অমদা চংশিল্লবসু লৌমী শিন্নী হায়বসিদি অদুমক লৈত্ৰবা য়াদবনি। ৰাৰ্ক কলারে হায়না লাওৱিবসি মখোয় য়াওদ্রবদি মঙকাওনবা খক শুৱোই।

পিক্ৰবসু পিন্না ষ্টেট অসিদসু হিৱম খুদিমক্তা পেন্দবগী খোয়্লাও তন্ত্ৰনা লাউরি। মসিগী মনুংদা লৌমী শিন্নীশিংগী লুপ নংদ্রগা ব্ৰেদ য়ুনিয়ন ওপনোইজেনন কয়াসু য়াওঁৱি। মখোয়না লৌমী অমসুং শিন্নীশিংগীদমক লাওঁৱিবসি লৈবাক অসিদা চহ্নৱিৰা নিয়ম অমদি চহ্নবীগী ৰান্ধমা নন্ত্ৰে। অদুনমদি ওইৱগা সরকারনা য়েঁশিনবীবা ৰাংপা হায়গত্ৰা, খৌশাদৰা হায়গত্ৰা কয়া লুয়া লৌদৰঙা তৌই। স্বাইদনি লেবৰ মুভমেন্ট অমসুং লেবৰ ৱেলফেয়াৰ স্কিমগী মতাদ্ৰা ঈহৌ শাগংনৱিবসি। হৌজিক হৌজিকসু মণিপুৰ সরকারগী শঙাইপ্ৰৌদা লৈবা গোদাউনদা চেং চিনি বোৱানচিৰা থাদোক-থাওঁজিন তৌৱিবা শিন্নীশিনো খোঙজং চখরি। মখোয়গী ৰাকং সরকারনা অৱিভি। কঙুমৱ অফেয়াৱস, ফুদ এন্দ্ পাব্লিক দিষ্ট্ৰিবিউন (সি এ এফ এন্দ্ পি দি) লেবৱৱস ৱেলফেয়াৰ এসোসিয়েসনগী মেধৱশিনো চেপিল্লিবা থা অমা ফৱক্লদৌৱবা খোঙজং অসিদা ওঁসিদি মখোয়গী ইমুং মনুং নুপী অভাং ফাওৰা য়াওঁশিল্লক্ৰে। অমত্তা তৌখিদবা উখিত্ৰিবা মওন্দা মখুং অমদি মঙক্তা য়োংলি থাংক্কা মীয়াম তিনবা মফমদা শিত্ৰিফাওৰা চ্ৰো হেনবা খোঙজং চখাত্ৰে অমদি চখরি। অদুৰু য়ান্না নুংঙাইতবদি হৌখিবা অং ২৮ নিংখৌকাৰা নুমিত্তা লোয়শিনখিবা ষ্টেট এসেমব্লীগী বদজেট সেসয়া শিন্নীশিংগী ৰাকংকী মওন্দা ৰাকম অমত্তা হৌদোকপীখিদবা অদুনি। লৈঙক খৌদা পুৱিবশিনো শিন্নীশিংবু য়ান্না অনেহা থাক্তা লৈবা কাংবুনি খনবদগী মখোয়গী ৰাকং তবিদৰবা হায়বসি হৌজিক্তি ফেংনা হায়নৱকপা তাৱে। অগিল্লৱা খৌওং অসি অফবনি হায়নিদে।

ষ্টেট গোদাউনগী শিন্নীশিনো খোঙজং অসিদা হৌজিক শিন্নী ২৯ পুলিসনা ফাজিলুদা জেন্দা থ্ৰিত্ৰি। মখোয়না অগ্লিৰা মৰু ওইবা দাবীদি কুইটলি অমগী চে বোৱা অমা থাবদা শুপ্ততত্তী পৈশা ৩৮ খক পীৱিবসি হেনগংহনবীযু হায়বসিনি। দৰী অসিদি ঈমদা চান্সা দ্ৰুৱনি হায়না লৌই। নোেমদা শিন্নী অমনা চে বোৱা ১০০ থাবদা ফংগদৌৱিবসি লুপা ৩৮ খন্তনি। মসি চহ্ননবা য়াবনি হায়না লেবৰ দিপাৰ্টমেণ্ট অমদি লেবৰ ৱেলফিয়াৰগীদমক লৈৱিবশিনো লৌত্ৰা হায়বসিসু ৰাহং অমনি। মিনিমম ৱেজ্‌স এষ্ট ১৯৪৮ গী মখাদা মণিপুৰ সরকারনা ইং ২০১১ দা লেপ্তনা চহ্নখিবা খুশ্মল অসি নোেমদা অন-স্কিল লেবৰ অমগী খুংশুম্নন লুপা ১২২.১০ সেমি স্কিল লেবৱগীনা লুপা ১২৯.৯৭ অদুগা স্কিল লেবৱগীনা লুপা ১৩২.৬০ ওইখি। হায়ৱিৰা ষ্টেট সরকারগী গোদাউন্দা লৈৱিবা শিন্নীশিংদদি চহ্ননবা য়াক্তা হায়বসিসু ৰাহং ওইৱি। মৱম অদুদা সরকারনা লেবৰ দিপাৰ্টমেণ্ট অমদি সি এ এফ এন্দ্ পি দি দিপাৰ্টমেণ্টনা অথুবদা মীংয়েং চফম থোকই।

এডিটৰদা থাৱকপা চিটি

নুংশিজৱবা ভি দি এফ

ইকয় খুন্তজৱিবা এলিঙ্গ,

সৱকৱগী ওঁফিস অয়াঙ্গ কেজ্‌এল, মাট্ৰোলশিনো নুমিৎ খুদিংগী ষ্ট্ৰিটনক্তা থবক কানৰা যাদে, অত্ৰাণা খুংসুমদি কৰি অমত্তা য়াওদে ওঁফিসাৱনা চান্দনবা হেংনবদা অত্ৰোপ্পা লমাইলী ওঁৱৰা থবক্তা মায় ওশিনিৰা ভ্ৰাদে। লমদমসিদা লঙ্গীা ঢেক ত্ৰেবা য়ান্না হেৱবা ভি দি এফ হায়বা পেণ্ট অসি হেৱোক কেব্ৰদা থাবল য়েংকমদা মীহাং-মীপুন থোকখিদগী হেৱোৱীমক্তা ওঁৱনা লিখংখিবনি, অদুৰু হৌজিক্তি কেব্ৰ ৬০ মক্কা কেৱি ওঁৱনা লৈকাই-লৈকাইনা ভি দি এফ য়ান্না লৈৱে হায়বা য়াই। ভি দি এফ হায়ৱিৰা কৰ্মচাৱিশি অসি সিজিত্তি বিভক্তকী কেজ্‌এল, মাট্ৰে ৱেলশিংগা চপ মাট্ৰে হায়বা য়াই। গ্ৰেদ ৱান, টু ১দি খাৰ্ঘ ফওকগী থাক ৱৌবা ভ্ৰমাইদ্রবা নিৰা কয়ৱকনা অয়াৱনি থন্ত্ৰবদা ভি দি এফ ইলি-ইনা ওঁশিংগীদমক নুংঙাইতবা ফওঁজ, অদুৰু লঙ্গীা ঢেক ত্ৰেবা মত্ৰাদদি কেজাও মপীশা চপ মাট্ৰে হায়বদা লানগদ্র? ভি দি এফ শিংগী সেলেক্সন কৰ্ম্মিাগী মত্ৰম লোয়ত্ৰে, এম পি টি সি গী ইন্ট্ৰেক্ৰশিংগী মত্ৰাসু লোয়ত্ৰে, মক্ৰওইৱবিদি নুমিৎ খুদিংগী দ্ৰুিট ৱেণ্টেৰ পেট্ৰিবা পুলিস ওঁফিসাৱল্লী দাইত্ৰ য়ান্না চাওই। অকপী ত্ৰীৰা ৰাংপদগী লঙ্গীদা চলিবশিংগী গাতি ঢেক ত্ৰেবদা শেল লৌৱলদগী অং ১৮গী এসেমব্লী মীফমদা হেনৱেৱেল এম এল এ অমনা পুথংলিবা মীয়াম গী লাইবক থিবনি হায়বা য়াই। পুলিস ওৰ্গনাইজেশনগী আৰ্থ খবঁৱবিদি এসেমব্লীদা মীয়াম খনো পুথোকখিবা ভি দি এফ শিংগী ওঁৱেদি লাইবক খবনি হায়জনিই। গাতি ঢেক ত্ৰেবা মত্ৰাদা অহীদা য়াদবা ময়াই কৰা নিয়া, খুংসু-খুংলাই অমদি দিমাদ লেভ্ৰঙল্লা য়াওদেবদি ফাজিলদুনা থল্ল য়াই। য়াওৱমত্ৰবদি ট্ৰি ওঁৱনা চহ্নহনখিৰা চুমগদ্র খনজ্‌জ। গাজিদ্ৰী লোক্‌মুংতা য়ানো ঢেক ত্ৰেবগে হায়ৱগনা দ্ৰুটি মফ্ৰদুদা মোটৰ ভেঁৰেকলগী ষ্ট্ৰফ ৩-৪ সুয়া ওহেৰা চুমগদ্র খনজ্‌জ। মোটৰে ভেঁৰেকল বিভণনা ত্ৰেগদৰা ভি দি এফ শিনো ত্ৰেঁহনবা নিয়ম লান্‌জা খনজ্‌জ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰিশিং অমদি সখান প্রজাশিদা ত্ৰেঁববগী হেদোক্কা ইনিসিট্ৰেল বিভক্তকী তলব লিশিং ৩০-৪০ ফৰা অহল লমশিং ফওবদসু তলব লিশিং ৩-৪ থক ফংফজা নুশিৱৰা ভি দি এফ শিনো অকনবা ৰাইহে-ৰাত্ৰা শিজিলদুনা ইমৱজেলিং কেসকী থবক লমশিংদা ঢেক ত্ৰেবিৰা লাইবক থিবনি হায়জনিই। লিশিং ৩০-৪০ ফংবশিং ফওবদা ইমুং-মনুং মেনেটম ত্ৰেবা কেয়ত্ৰবা মতমসিদা লিশিং ৫ থক ফৰা ভি দি এফ শিদি কৱল্লা মেনেজ ত্ৰেগদৌৱি। মৰী লেনবশিনো মখোয়গী থা-থাগী তলব অসি লিশিং ১০-১০ ফওৰা ফহুইৱীৱবিদ ঢেক ত্ৰেবদা অওনবা খৱদি লাক্‌দ্র খনজ্‌জ। মে-ঈশিংগা মৱি লেননা চিফ সেফ্ৰেঁৱি লৈৱিৰা সনজ্‌জ্‌জ্‌ে ওঁফিসাৱ কেলেণি, সি এম বন্দলা অমদি গাৰ্ভৱগী বঙ্গলা ত্ৰুয়া ইমৱজেসি কেসকী থবক চাপাফাওবদসু মত্ৰম শানো-শানো মাহেদ্বীদুনা ঢেক ত্ৰেবিৰা লাইবক থিবনি হায়জনিই। ওৰ্ড্‌প্ৰুথোং অমদি ট্ৰিলিপাটি সিট্ৰিৱম মণিৱ মনাত্ৰা মখৌ নিখিনা ত্ৰেঁই উহ্ননবা হায়ৱিৰা মফম অনিসিদা মত্ৰম পূৰ্ণদা পেণ্টিজ অজগে হায়দুনা এম এল এ অমদা ভি দি এফ ইচি-ইনাও ৩-৪ হেক-হেক লাকপসু থেনেৱে, মসিদা মৰী লেনবশিংগী মীংয়েং দৱকৱ লে। নিখিজনা ত্ৰেঁজৱিৰা ভি দি এফ শিনো ইশু ত্ৰেঁৱিৰিবা প্ৰি নোট প্ৰি ৱাইফল মৰু অমত্তা য়াওদে হায়বসি প্ৰজা মীয়াল্লা মুদা খবঁৱবসি অকনবা নত্ৰে হায়জনিই। ত্ৰাফিক পুলিসশিনো ঢেক ত্ৰেঁবদসু খাজনা তেনাবা, লাইশেঙ্গ য়াওব-য়াওবদা খক ঢেক ত্ৰেঁই, যৌৱক্লিবা গাজি্ৰ ক্ৰেক য়াৱৰা-য়াৱত্ৰা, লাইট ফেল ওহ্ৰা-ওহ্ৰদ্রা, মনিং-মমাম চক্কাশিং কেজ্‌া-কেমত্ৰা, ৱিযাৱিং য়াৱিত্ৰা-য়ান্‌ত্ৰা চক্কাশিং নুশিং মতিক চাবৰা-চাদ্ৰা নোংমেত্ৰ ঢেক ত্ৰেঁবিদে, অটো অশানো থবক ফে হায়নত্ৰা খংদে মী য়ান্না চিৰা মফম-মফমদা অথু-অকয়গী লাকপশিনা ঢেক ত্ৰেঁইনা ত্ৰেঁবিৰা পেনদৰা কয়া য়াওৱে। মোট্ৰে ভিঁৰিকল বিভণনা অয়াৰা পীদুনা খৌৱিৰা গাৰ্জিখিবা ভি দি এফ অমদি ত্ৰাফিক পুলিসশিনো ঢেক ত্ৰেঁবা মত্ৰাদা অহীদা য়াদবা লেট হেদ, ময়াই কৰা নিয়া, নোঁৱে বোমখন্ত্ৰবক ত্ৰৌমিয়ু, য়াওৱমত্ৰবদি অপনবা পীবিগনু, গাতি লোক্‌মুংকশিংগী মত্ৰাদেদি মোটৰ ভেঁৰিকল বিভণনা দাইত্ৰ লৌৱিযু থা-থাগী লিশিং ৫-৫ থক ফংফজা নুশিৱজৰা ভি দি এফ শিণ্‌বু লান্‌া-লমজংবিদুনা মংখগী এসেমব্লী মীফমদা শোপোয়নবিদনবা হয়া-হয়া নোন্ত্ৰকৰ্চরি।

অণেমগী

দল্লিয়ু সনাত্ৰেয়া সিংহ

খুৱাই সাজোৱ লৈকাই, ইফ্ৰল ইট্ৰা

ঙসিগী লৈঙাক খুৱাইদা মালেমগী মফম অয়াৱদা কাংলুপ নাইবা মীহাং পাক্‌ত্ৰুৰা মীশি অঙকপা ফংলবা মীওৎ-মীনে লেপ্তনা চখরি। অসিগী মথক্তা হেৱা শাখিৱৰা শাফু লৈৱৰবা শক্তম অমদি সেফ্‌ ষ্টাইল অসিসু শাগোৱৱিৰা মথেল অমনি হায়বদা হায়মনবা থোক্ৰোই। সেফ্‌ হায়বসিনা তৌবঙমদৰা থবক অমত্তা লৈতে হায়জনিংই। মৱৱাই শাসন চলায়ৰা অমৱোমদা মোনোপোলি হায়বসিগা কৱপটেদ নত্ৰগা শেনজা-থুমজাদা হালংবা লৈত্ৰবা হায়বসিগা মালেমদা চাংদম্নিংঙাই অমমুক লৈতে।

হৌজিক অকক্ৰু বা মোংফম লৈত্ৰে, ৰাথোক-লাহ্‌োক মফমদা থৱায় য়াওদ্রবা অশিৰা হকচাং কয়া লৈমায়দা তাদুনা লৈৱে। মসি ঐগী মীংয়েংদদি মফম মফমদুগী লৈবাক লৈবাভাঙু গী লৈঙাক সিষ্টেমগী ফলনি হায়জনিংই। শা-উঢ়েক ৱয়া কয়া থেংনবা উনবা মফমদা পংহাং-হাত্ৰোকপা ফাওবদা ৱাইলদ লাইফ প্ৰোটেক্সন এণ্টনা অথিৰবা থন্নি। মখোয়গী পুসি কনৰা লোয়শঙ লিংদুনা লৈৱিবনি। মালেমদা হিংলিৰা থৱায় পানবা শিংগী মনুংদা মীওইবা হায়বসিনা ৰাখন খনবা ওয়া অথোইবা থৱায় পানবনি হায়জৱবসু

ষ্টেট এসেমব্লীদা ইং ২০১৪-১৫গী দিমান্দস ফোৱ গ্ৰান্টস পুথোকপদা চিফ মিনিষ্টৱ ও ইবোৰি সিংহনা পীখিবা ৰাৱোল

ঙৱাংগী মখা...

বোৰ্ডৱ এন্দ্ হিল এৱিয়াজ

৩১। ঐহাক্কী গভৰ্নমেণ্ট অসিনা চাংগী মফমশিংদা লৈবা প্ৰজাশিংগী ইয়াইফনবা অমদি হিৱম খুদিংমক্তা চাওখংহ্ননবগী অচেংপা থবক পায়খংলি। ঐখোয়না অত্ৰাণা অমদি চংবদা খুদোচাদৰা ওমখৈগী লমশিংদা লৈৱিৰা প্ৰজাশিংো থেংনৱিৰা খুদোচাদবশিংগী মৱমদা লুয়া লৌই। ওমখৈগী লমশিংদা লৈবা প্ৰজাশিংগী চাওখংহ্ননবগী তঙাইফদবশিং অদু ফংহুৱবা লম্বী, থক্ৰবা ঈশিং, হকশেল, মঠে মশি অমদি মে থানবদা মৰী লেনবা তোঙান-তোঙানবা স্কীমশিং পায়খংলে। হায়ৱিৰা লমশিং অসিগী মপুংওইবা সোসিও ইক্‌নোমিক দেভলপমেণ্টকীদমক নোৰ্মেল ষ্টেট প্লান, তৱাহমলোইশুৰা ফাইনাল কম্পিসন এৱাৰ্ড অমদি বোৰ্ড এৱিয়া দেভলপমেণ্টকী প্ৰোগ্ৰামগী মখাদা মতিক চাবা ফণ্ডশিং খাঙুনা থল্লে।

৩২। সেণ্ট্ৰেলগী সপ্তোৰ্টনা চাংগী লমশিং চাওখংহ্ননবা তোঙান তোঙনবা অকক্ৰবা অমদি পান্দম ওইবা স্কীমশিং পায়খংলে। চহি ২০১৪-১৫ গী বজেট ইণ্টিমেণ্টসতা বোৰ্ডৱ এৱিয়া দেভলপমেণ্ট স্কীমগী আউটলেনা লুপা কোটি ২২ ওইবদা বেকৱাৰ্ড ৱিজন গ্ৰান্ট ফণ্ডগী মখাদা পীৱিৰা আউটলেনা লুপা কোটি ৫৩.২০ নি। দোনৰ মিনিট্ৰিনা সোসিয়েল ইনফ্ৰাক্ট্ৰিকচ ৱেলপমেণ্ট ফণ্ডগী মখাা ওটোনোমস হিল দিষ্ট্ৰিক্ট কাউন্সিল (এ দি সি) ৬ তা লুপা কোটি ১০ পীবদা অয়াৰা পীৱক্ৰে।

৩৩। দোনৰ মিনিট্ৰিনা অৰেনবা দিষ্ট্ৰিক্ট অনি হায়বদি চাদন্দেল অমসুং চুৱাচান্দপুৰদা নোৰ্থ ইষ্টৱ ৱিজনেল কম্যুনিটি ৱিসোই মেনজমেন্ট প্ৰোগ্ৰামনা কোনশিনববসু অয়াৰা পীৱক্ৰে। মসিদা মথংগী চহি ৬ অসিদা দিষ্ট্ৰিক্ট খুদিংমক্তা লুপা কোটি ১০০ গী মথক্তা শেল থাদবগী প্ৰপোজ তৌবা য়াওঁৱি। অত্ৰোপ্পা ইণ্টিগ্ৰেটেদ ৱাটৰসেট দেভলপমেণ্ট প্ৰোগ্ৰাম খৱগী (আই দব্লিয়ু দি পি) অমদি নেসনেল ৱূৱৱেল লাইভলিহুড মিনন (এন আৱ এল এস) ওহা অত্ৰোপ্পা প্ৰোগ্ৰাম মখাদসু চাংগী লমশিংদা য়ান্না চাওৱৰা কম্পোণেণ্টশিং কাৰ্যথোক্তে। আই দৱ্লিয়ু এম পি গী মখাদা চাংগী লমশিংদা লুপা কোটি ৬৫ পীৱগনি অমৱোমদা এন আৱ এল এম গী মখাদা লুপা কোটি ৩.১৮ খাঙুনা থল্লে।

৩৪। প্ৰাৱিৎ কম্পিসনগী মতেনো চাংগী লমদা যুফ্ৰম ওইবা ৱিসোৰ্থশিং অমদি হিনেবগী পাঁৱেশিং চাওখংহ্ননবগী প্ৰোজেক্ট অমা শেম্‌বগী খৌৱাং তৌৱি। অসিনা হৌজিক শেম শাৱি চাংগী লমশিংগী ওঁৱনা অনৌবা থেং যুজ পোলিসি অমগী মখৌ তাগনি। মসিগী প্ৰোজেক্ট অসিনা ষ্টেট প্লানগী শৱক অমা ওইনা অহেনবা ৱিসোৰ্থশিংগা লোয়ননা তোঙান তোঙানবা সেণ্ট্ৰেলি ম্পোৰ্গৱ্ড স্কীমশিংদা চংশিল্লহৱদা অমদি অহোবশিং অসি মেনখংহ্ননবগী পান্দম থল্দি।

৩৫। ওটোনোমস দিষ্ট্ৰিক্ট কাউন্সিলশিং অসি কাউন্সিলগী মফমশিংদা পায়খংপা তোঙান তোঙানবা স্কীমশিংগী খৌৱাং তৌবা অমদি থবক পাংদোকপদা মক্ৰওইবা ষ্টোক হোল্ডৱ অমা ওইৱে। চহি ২০১৪-১৫ গী চহিগী প্লান মনুংদা ১৩ শুৰা ফাইনাল কম্পিসন এৱাৰ্ড

ঙসিদি চামা চামানা খুজিং ওইদুনা তমথিৰা মীশিদা শিৰা ইঙান ওামা উৰা ফংনৱি। চানগা খুৎকামান্দৰবা হায়বসিসু মপাছোংদা সোসেলিষ্ট দেমোক্ৰেসিনি মহায়ৰা, মশাগী ওইবা নুংগী সেফ্‌ ষ্টাইলদগী হোংদোকপা ওমদৰা লৈঙাক অদুগী মনুংদা কাংলুপ অমগা অমগগি মুক্ৰুৰা শিংনবা মক্ৰ হলহল্লি, ময়োল চোংহল্লি, অমনা অমগী অশোনবা অশোইবা অমদা থম্মোয় শোক্‌দুনা অঙম-অঙম হা় ৭৭ন-শু নবা।

থোৱকইবনি হায়বদা লাল্লৱোই। লৈঙাক সাসনগী মিচেৎ অমদি অৱোনবা শেন্দোং লৈবা শেন্দালগী লম্বী অমা ওইনা ক্ৰোৱপতি কয়না লুপা ক্ৰোৱ, ক্ৰোৱ থাদদুনা মীখল মাইপাক্ৰ বগী লম্বী থিৱকই। অসিগুহা লৈঙাক অসিনিমি মপাছোংদা মীমানব মনুংদনা অঙম অঙম ফা ফাদুনা চামগা হিনেবগী লম্বী ওইৱিবনি, হিংচাবা অমগী শক্তম লৌদুনা এম এল এ অমত্ৰনা মী অমবু হিনে ফাদুনা চাবা উৰা ফংত্ৰবসু হিনেবগী লম্বী থদৎপীৱবদি হিংচাবগী শক্তম লৌৱিবনি।

লৈবাক অসিগী মফম কয়দা লায়ৱৰা লৌমী মশিং থিঙমদনা আত্মঘাট তৌদুনা

শিখিৰা অসিনা লেংদ্রবা খুদম্নি। অদুনা হেঁনোজোম লৈঙাক্লি হায়বদা লানবা তাগত্ৰা? ষ্টেটকী চীফ মিনিষ্টৱ অমা ওইৱগা মশাগী ষ্টেটকী দিষ্ট্ৰিক্ট মশিং শুনা খঙত্ৰি হায়নবসু লৈৱি। মণিপুৰ শিনৰা থুংনা আইন কয়া চহ্ননৱবসু ঙাইহাক লৈতনা অপুনবগী শক্তম ঙাংনৱিবসি ঙাংনফম থোক্কত্ৰা? চহি লিশাংশিংনা প্ৰোৱ্ৰেম কয়া মশিং খঙদনা লোয়শিন্দনা অসুম লাকখিৰনা মমৈদদি

প্ৰোৱ্ৰেম সোলভ তৌবা হৈত বসি লেমজনফম চহ্নবী মপাল মউ মৱা তাদুনা মশা মৱেং শন্দোকখিবদগী উপাল অসিগী উৰুম থুপত্ৰবদি থবক অমগী শেল-থুম পীজত্ৰবদি ৰাখংদৰা ওইনা উনৱক্ৰে। লাং অসিদগী নাহোৰপা কনাসু ওম্নখিত্ৰে। অসি মক্তনা হেঁনোজোম লৈঙাক্ৰা মতম চুপ্পদা মায় পাকুনা পাক্‌ত্ৰা মীহাং চখদুনা লৈঙাক্লিবনি। মীয়ায়সু মনিং তেংকপমথৈ শৌগৎলিবনি। লৈবা – য়োনবা লৈঙাক্তা অসিদি সৱকাৱগী থবক ফৰা হায়বসিগী মহত্তা থবক লৈবা ঙহা মীনা থবক ফৰা হায়বদু ওইৱিৰা নত্ৰতা? কেদৱ

বেজ পোলিটিকেল পাৰ্টিসু লৈত্ৰে। ইলেক্সন কেম্পেনাইজেশন পাৰ্টিনা মহৎ শিনখিবদগী শেল চাওনা পুথোকপা মীওই খক্তগী ওইবা মীখল ওইত্ৰবনি হায়জনিংই। মীখল মমাংদা ৰা মপুং ফানা ওংলহা মোদিবাবু মীখল মত্ৰুদদি ৱা ঙাংখিত্ৰে হায়ৰা পাউচেদগী থেংনৱে। কয়াদা থুত্ৰবা কলিদা খুঁদে কংবানংদে হায়বদু চুৰা জাংনি। খেৱৰা থিদনা মফম অমদা ওইৱবসু থোক্লিবা প্ৰোৱ্ৰেমদু লমাইগী ওইৱবসু খুৱাইগী ওইৱবসু কৱি কৱয়দগী থোৱকই কমদৌৱগা সোৰ তৌগদগে হায়বসিদি ঙমগনি হায়ৰা থাঙৈ। মাক্‌থোয়না তাইবংপান্দা থোক্লিৰা খৌদোক পুন্মমসি সোৰ তৌনবগীদমক্তা অহানবদা নেচৱেল প্ৰোৱ্ৰেম, অনিশ্চবদা সোসিয়েল প্ৰোৱ্ৰেম অহমশুৰদা থিংফিং প্ৰোৱ্ৰেম হায়ৰা কাখল অহম খংদোকুনা হাপচিল্লগা সোৰ তৌনবা হোংনগদবনি। অসিগুহা মখলগী ইডোলুসন্দা যুফ্ৰম ওইবা হায়বদি ১) ওবজাৰ্বেসন, ২) কনটেমপ্ত্ৰেসন, ৩) এনলাইসিচ, ৪) জজমেন্ট হায়ৰা ফিলোজোফিদা ফিজু থাদুনা চুমথোক্ৰগা সোসিয়েল সাইনটিষ্ট নাপ্ৰোৱ্ৰেম সোৰ তৌগদবনি হায়জনিংই। নংত্ৰগদি কোৱপসনগী ওকিল মখৌ পোনা থোংখিগনি।

পম্পীগী ষ্টেশন মঙা, প্ৰাইমাৰী সিৱৱেজ লাইন পুন্মক শাবা লোয়ৱে। হৌজিক সেকেণ্ডৰী সিৱৱেজ লাইনশিং শাবগী থবক পায়খংলি। ঐখোয়না শেনবা চহি অসিগী মনুংদা তঙাই ফদৰা ফণ্ডশিং পীদুনা প্ৰোজেক্ট অসি লোয়শিনবগী অপাছা লৈ। হায়ৱিৰা প্ৰোজেক্ট অসি লোয়শিনৱগীদমক লুপা কোটি ২০ গী শেনফম অমা থাক্ৰে।

৪৩। চহি ২০১৪-১৫ গী ওইনা সেক্টৱ অসিগীদমক ষ্টেট সেক্টৱ স্কীমশিংগী মখাদা লুপা কোটি ১৫৮.৪০ গী শেনফম অমা থাক্ৰে।

ৱেলফিয়াৱ ওফ এস টি, এস সি এন্দ্ মাইনোৱিটজ

৪৪। ঐহাক্কী গভৰ্নমেণ্ট অসিনা ষ্টেট অসিগী এস সি-এস টিগী মীয়াম অমদি মাইনোৱিটিশিংগী হিৱম খুদিংমক্তা চাওখংৱবগী অহেনবা মীংয়েং চংলি। ঐখোয়না এস সি-এস টি মইহেৱোইশিংগী প্ৰী মেত্ৰিক অমদি পেণ্ট মেত্ৰিক স্ক্লেলৰ্পকী ফণ্ডশিং গীত্ৰে। এস সি-এস টি মীয়ামগী বি পি এল গী ইমুংশিংগী শেন-থুমগী ফিভম ফংৎহনবা তোঙান তোঙানবা স্কীমশিং হায়বদি ফেমিলি ওৱিয়েণ্টেড ইনকম জেনেৱেটিং স্কীমশিং পায়খংলে। ইনফ্ৰাষ্ট্ৰুকচৱ চাওখংৱবগী ফণ্ড পীৱে। বেনেফিস্যাৱি মইহেৱোইশিংদা প্ৰী মেত্ৰিক, পেণ্ট মেত্ৰিক অমদি মেৱিট কম মীনস স্ক্লেলাৰ্শিপকী শেনফম য়েছোক পদা স্ত্ৰীমলাইন তৌনবা অমদি লাইখোহুৱবগীদমক বেঞ্চ একাউণ্টশিংগী খুথান্‌চা হকথেংনো পীৰা তৌদৰা য়াদবা অমা ওইহল্লে।

৪৫। মলটি সেক্টোৱেল দেভলপমেণ্ট প্লান (এম এস দি পি) গী মখাদা মাইনোৱিটিশিংগী চাওখংহ্ননবগী অহেনবা ক্লাস ৱূমশিং, হেল্‌ৰ্থ সব সেত্ৰৱশিং, মিনি ৱাটৱ সপ্ৰাই স্কীমশিং শাদুনা অমদি হেদ্‌ ট্ৰাব ৱেলশিং, হেদ্‌ পম্পশিং খিন্দুনা ইদুকেশন, হেল্‌ৰ্থ, ড্ৰিক্‌িং ৱাটৱ অমদি সোসিয়েল ৱেলফিয়াৱ প্ৰোজেক্ট্ৰশিং পায়খংলে। মাইনোৱিটিশিং নুংঙাই ইয়াইফনবা অঁতৈ স্কীম কয়া অমসু ষ্টেট প্লানগী মখাদা পায়খংলি।

৪৬। চহি ২০১৪-১৫ গী এন্যুৱেল প্লানদা এস টি, এস সি অমদি হিলসকী ওইনা লুপা কোটি ১৪২.২২ থাক্ৰে অমদি কলেজগী এন্দ্ ৱেলফিয়াৱ ওফ মাইনোৱিটিজগী ওইনা মত্ৰাশা মোদনাইজেশন তৌনবা অখন্নৰা শেনফম লুপা কোটি ১.৫০ গা লোয়ননা লুপা কোটি ১৮.১৫ থাক্ৰে।

এট্ৰিকচলচৱ

৪৭। ষ্টেট অসিগী অপুনবা জিওগ্ৰাফিকেল এৱিয়াগী চাদা ১০.৪৮ খন্তংমক এট্ৰিকচলচৱদা শীজিজৱৱবসু ষ্টেট অসিগী মীশিংগী চাদা ৭০ দি মসিনা হিনেবগী মক্ৰওইবা শিনফম ওইৱি অমদি মসিনা ষ্টেট ইক্‌নোমীগী মপুং ওইৱি। মৱম অসিনা মসি চাওখংহুৱৰা থবক্তা গভৰ্নমেণ্ট অসিনা অকনবা মীংয়েং থল্লি। চাওৱাক্কা নেট এট্ৰিকচলচৱেল লেন্দগী চাদা ১১দি ঈংথ-লৈখাংগী খুদোচোৰা ফংহল্লে। কুমগী নোংগী মখা পোনৰা মৱমনা লৌউ-শিংওবগী পোথোক অসি চাং মায়না পুথোকপা ওমদে অমদি পেৱিংঙাই ওইত্ৰি। মথং মথং....